

Nr 58

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet; given Stockholms slott den 5 mars 1971.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

SVANTE LUNDKVIST

Propositionens huvudsakliga innehåll

På grundval av tidigare beslutade riktlinjer för omorganisation av lantmäteriverksamheten föreslås i propositionen viss lagstiftning såvitt avser den del av fastighetsbildningsverksamheten och fastighetsregistreringen som skall stå under kommunalt huvudmannaskap. Bestämmelser föreslås om kommuns befogenhet att utöva huvudmannaskapet och villkoren härför.

Lagstiftningen föreslås träda i kraft samtidigt som omorganisationen sker, nämligen den 1 januari 1972.

Förslag till

Lag om kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet

Härigenom förordnas som följer.

1 § Beslutar Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer att fastighetsbildningsmyndighet skall finnas med behörighet att handlägga i huvudsak ärenden som rör utvecklingen av tätbebyggelse inom viss kommun, förordnar Konungen, om kommunen begär det, att kommunen skall inrätta fastighetsbildningsmyndighet och svara för verksamheten vid myndigheten.

Om kommunen begär det, förordnar Konungen att kommunen inte längre skall svara för verksamheten.

2 § Beslutar Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer att fastighetsregistermyndighet skall finnas för viss kommun eller del av kommun, skall kommunen inrätta fastighetsregistermyndighet och svara för verksamheten vid myndigheten.

3 § Tjänsteman hos kommunal fastighetsbildningsmyndighet eller fastighetsregistermyndighet får ej tilldelas uppgifter i annan verksamhet hos kommunen som kan rubba förtroendet för hans tjänsteutövning hos myndigheten.

4 § Konungen meddelar bestämmelser om tillsyn över kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet och om kunskapskrav för innehav av tjänst hos sådan myndighet samt de övriga föreskrifter som behövs för tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1972.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 5 mars 1971.

Närvarande: Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDQVIST, GEIJER, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Lundkvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *lagsättning angående kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet* och anför.

Inledning

1970 års riksdag har beslutat om riktlinjer för omorganisation av lantmäteriverksamheten (prop. 1970: 188, SU 1970: 208, rskr 1970: 423). Med stöd härav har Kungl. Maj:t den 26 februari 1971 på min föredragning beslutat om organisationen för bl. a. fastighetsbildningsverksamheten på lokalplanet. Detta beslut innebär att det kommer att finnas åtskilliga fastighetsbildningsmyndigheter för verksamhet som rör utvecklingen av tätbebyggelse inom en kommun. Enligt riktlinjerna förutsätts att dessa enheter skall kunna stå under kommunalt huvudmannaskap. Det förutsätts också att det kan komma att finnas kommunala fastighetsregistermyndigheter. Tidigare i dag har Kungl. Maj:t, likaledes på min föredragning, beslutat proposition till riksdagen med anslagsäskanden för det statliga lantmäteriet.

Frågan om lagsättning om fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet har beretts inom civildepartementet.

Nuvarande ordning

Den del av lantmäteriverksamheten som avser *fastighetsbildning* – varmed i detta sammanhang förstås inte bara förrättningar genom vilka ändringar i den gällande fastighetsindelningen genomförs utan också förrättningar varigenom fastighetsindelningens beskaffenhet avgörs, *fastighetsbestämning*, – regleras främst genom lagen (1926: 326) om delning av jord å landet (JDL) och lagen (1917: 269) om fastighetsbildning i stad (FBLS).

Fastighetsbildningen ombesörjs delvis av statliga, delvis av kommunala

la organ. I begränsad utsträckning förekommer också att vissa fastighetsbildningsåtgärder utförs av särskilt förordnade förrättningsmän som inte är i statlig eller kommunal tjänst. Fastighetsbildningsorganens kompetens vilar på bestämmelser i fastighetsbildningslagstiftningen, främst JDL och FBLS.

Enligt JDL handläggs fastighetsbildningsförrättning av distriktslantmätaren, dvs. av statlig myndighet. Med stöd av instruktionen (1965: 794) för lantmäteristyrelsen och lantmäteristaten (lantmäteriinstruktionen) kan dock lantmäteristyrelsen eller överlantmätaren förordna att förrättningsärende i stället skall handläggas av chef för annat distrikt eller av chef för s. k. specialenhet, dvs. statlig organisationsenhet utanför distriktsorganisationen. Ärende kan också flyttas över på annan lantmätare än enhetschef eller, genom delegation inom enheten, på underställd lantmätare.

Enligt FBLS skall tomtmätning, avstyckning och vissa gränsbestämningar verkställas av mättningsman som är anställd i kommunens tjänst. Övriga förrättningar enligt FBLS – bl. a. laga skifte och ägoutbyte – verkställs i regel av distriktslantmätaren eller – efter bemyndigande av Kungl. Maj:t – av mättningsman anställd i kommunens tjänst. I kommun där FBLS är tillämplig men kommunen inte har egen mättningsman anställd förordnas ofta tjänsteman i det statliga lantmäteriet – i allmänhet distriktslantmätaren – som förrättningsman.

Det statliga lantmäteriet är organiserat i tre led, nämligen en central myndighet, lantmäteristyrelsen, länslantmäterikontoren som förestås av överlantmätaren (ett organ i varje län) samt förrättningsorganisationen (distriktsenheter och specialenheter). Överlantmätaren är i administrativt avseende förman för lantmäteripersonalen i länet. Han skall leda och öva tillsyn över lantmäteriväsendet i länet. Lantmäteristyrelsen är central förvaltningsmyndighet för bl. a. ärenden om fastighetsbildning på landet, om lantmäteriväsendet i övrigt, om mättningsväsendet enligt de för stad gällande föreskrifterna och om fastighetsregister.

Hos kommun anställda mättningsmän betecknas i allmänhet stadsingenjörer och är chefer för särskilda organisationsenheter inom kommunen – stadsingenjörskontor – vilka brukar vara organisatoriskt inordnade under byggnadsnämnden. Verksamheten inom de kommunala organisationsenheterna är praktiskt taget helt inriktad på tätortsutveckling.

I fråga om tillsynen över kommunala förrättningsmän – både sådana som är anställda i kommunal tjänst och sådana som anlitas i andra former – gäller kungörelsen (1936: 367) med vissa föreskrifter om mättningsväsendet och fastighetsregisterväsendet i rikets städer (omtryckt 1966: 101, ändrad senast 1968: 707). Enligt 1 § 1 och 2 mom. ankommer det statliga överinseendet över stads (kommuns) mättningsväsen på lantmäteristyrelsen medan den närmare tillsynen utövas av byggnadsnämnden.

Fastighetsregistrering sker antingen i jordregister eller i fastighetsregister för stad (stadsregister). Bestämmelser om jordregister finns i förordningen (1908: 74) angående jordregister. Bestämmelser om stadsregister finns i 7 kap. FBLS och i förordningen (1917: 281) med närmare föreskrifter om fastighetsregister för stad.

Jordregistret förs av överlantmätaren i varje län.

Stadsregistret förs i sådan kommun, som tidigare betecknats stad, av registerförare som förordnats av länsstyrelsen. Vanligtvis utses här till stadens (kommunens) mätningsman eller, om sådan inte finns, distriktslantmätaren. För stadsregisterområde inom annan kommun är i allmänhet överlantmätaren registerförare.

Beslutade reformer

Den 1 januari 1972 träder *fastighetsbildningslagen* (1970: 988) (FBL) (prop. 1969: 128, 3LU 1969: 35, rskr 1969: 189) och *lagen* (1970: 989) om införande av *fastighetsbildningslagen* (FBLP) (prop. 1970: 144, 3LU 1970: 92, rskr 1970: 464) i kraft. Genom denna lagstiftning, som ersätter JDL och FBLS, införs en enhetlig reglering av fastighetsbildningen för stad och land. FBL innehåller förutom regler om fastighetsbildning även grundläggande regler om fastighetsregister, också dessa enhetliga för stad och land.

Enligt FBL prövas fråga om fastighetsbildning vid förrättning som handläggs av fastighetsbildningsmyndighet (2: 2). Bestämmelser om fastighetsbildningsmyndighet finns i 4 kap. Dessa bestämmelser avser myndighetens sammansättning (4: 1), gode män (4: 2-3), jäv (4: 4-6) och forum (4: 7).

Fastighetsbildningsmyndigheten består vid fastighetsbildningsförrättning av en förrättningslantmätare och i vissa fall därutöver två gode män (4: 1). Bestämmelser om kompetenskrav för förrättningslantmätare och om kompetensfördelning mellan olika tjänstemän hos myndigheten saknas. Dessa frågor har ansetts böra regleras genom bestämmelser av Kungl. Maj:t (prop. 1969: 128 s. B 201, 204 och 212).

Den centrala bestämmelsen om jäv (4: 5) innebär att bestämmelserna om domarjäv (4 kap. 13 § rättegångsbalken) är tillämpliga.

I fråga om forum (4: 7) föreskrivs att förrättning skall handläggas av fastighetsbildningsmyndigheten i den ort där marken är belägen. Ligger marken under flera fastighetsbildningsmyndigheter handläggs förrättningen av endera myndigheten. Forumreglerna har utformats så att de är oberoende av huvudmannaskap och organisationsformer i övrigt inom lantmåteriverksamheten (prop. s. B 213). En utgångspunkt har emellertid varit att det liksom hittills skall finnas en distriktsindelning. Huvudregeln medför att sökanden alltid kan vända sig till den distriktsmyndighet inom vars verksamhetsområde marken är belägen.

Om fastighetsregister finns bara vissa grundläggande bestämmelser i FBL.

Fastighetsbildning och fastighetsbestämning är fullbordade när uppgift om åtgärden förts in i fastighetsregistret (1: 2). Fastighetsregistreringen ankommer på fastighetsregistermyndighet. Det förutsätts i lagen att särskilda bestämmelser om sådan myndighet skall finnas (19: 5). Finner fastighetsregistermyndigheten att uppgift om fastighetsbildning eller fastighetsbestämning inte kan föras in i registret på grund av fel eller oklarhet i förrättningen, kan myndigheten söka rättelse hos fastighetsdomstolen. Detsamma gäller om myndigheten finner förrättningen vara behäftad med vissa andra grövre fel (15: 10). De föreskrifter om fastighetsregistrering som behövs utöver de grundläggande reglerna i FBL har förutsatts skola utfärdas i administrativ ordning. Också de grundläggande reglerna om fastighetsregistrering har utformats så att de är oberoende av hur frågan om huvudmannaskapet och organisationen i övrigt av fastighetsregistreringen blir löst. Det har emellertid inte utslutits att det kan behövas ändringar i eller tillägg till dessa regler till följd av beslut i organisationsfrågan (prop. 1969: 128 s. B 935).

Närmare föreskrifter för tillämpningen av FBL meddelas av Kungl. Maj:t eller av myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer (1: 5).

År 1968 fattades principbeslut om införande av *nytt fastighetsregister* (prop. 1968: 1 bil. 4 A 12, 3LU 1968: 5, rskr 1968: 80). Vissa bestämmelser om förberedelser för det nya registret finns i kungörelsen (1968: 379) om uppläggande av nytt fastighetsregister, m. m. (registeruppläggningskungörelsen). Principbeslutet innebär bl. a. att ett enhetligt fastighetsregister skall föras för hela landet. Registret skall föras på en central dataanläggning. Kommunerna blir registerområden i det nya registret.

Det nya fastighetsregistret är inte slutgiltigt utformat. Det fortsatta utredningsarbetet inom området bedrivs av centralnämnden för fastighetsdata (CFD). Samtidigt pågår hos landets registerförare förberedelser för övergång till det nya registret.

De inledningsvis nämnda riktlinjerna för *organisationen av lantmätarverksamheten* innebär i fråga om *fastighetsbildningen* att för denna verksamhet skall finnas dels en statlig basorganisation byggd på distriktsindelning av hela landet med en förrättningsenhet för varje distrikt, dels specialenheter för vissa särskilda förrättningstyper, bl. a. för jord- och skogsbruksförrättningar och liknande uppgifter samt för frågor som sammanhänger med bebyggelseutveckling inom tätorter. För tätbebyggelseenhet skall kommun som så önskar vara huvudman. En förutsättning härför är dock att enhetens verksamhetsområde faller helt inom en kommuns område.

I samband med övergången till ny organisation skall denna i sin helhet fastställas av Kungl. Maj:t. Frågor om ändring av distriktsindelning-

en därefter skall avgöras av Kungl. Maj:t, medan frågor om inrättande av specialenheter liksom frågor om den närmare uppgiftsfördelningen mellan distrikt och specialenhet förutsätts kunna avgöras av lantmäteristyrelsen med rätt för bl. a. kommun att genom besvär underställa styrelsens beslut Kungl. Maj:ts prövning (prop. 1970: 188 s. 55).

Beräffande organisationen av kommunal förrättningsenhet uttalas i prop. 1970: 188 i huvudsak följande. Sådan enhet måste inordnas i den kommunala förvaltningen på ett sådant sätt att dess opartiskhet inte kan sättas i fråga. Detta torde bl. a. innebära att enheten inte kan underordnas kommunstyrelsen eller annat fastighetsförvaltande organ. Den förrättningsverksamma personalen bör vidare i princip inte sysselsättas i sådana kommunala arbetsuppgifter utanför enhetens verksamhetsområde som kan medföra bindningar till vad som vid fastighetsbildningen utgör kommunala partsintressen. I frågor om själva förrättningsverksamheten måste enheten och dess personal vara underkastade föreskrifter och anvisningar av de överordnade statliga lantmäteriorganen på samma sätt som motsvarande statliga enheter och deras personal. I fråga om den förrättningsverksamma personalen bör vidare gälla att den skall vara skyldig att delta i överläggningar med statliga myndigheter och i fortbildningskurser i den utsträckning som föreskrivs av överordnade statliga myndigheter.

Riksdagen lämnade vad som sålunda anförts utan erinran.

I fråga om fastighetsregistreringen innebär de antagna riktlinjerna att fastighetsregister i princip skall föras av länsstyrelsen. Under en övergångstid, innan det nya registret blivit upplagt, avgörs från fall till fall om befintligt register – i enlighet med principen om länsstyrelsen som registermyndighet – bör flyttas till länsstyrelsen genast eller först när det nya registret blivit upplagt. Prövningen härav liksom av frågan i vilken utsträckning äldre förrättningsarkiv skall förvaras hos registermyndigheten ankommer på Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer.

För genomförandet av den nya lokalorganisationen för fastighetsbildningen förutsattes enligt riktlinjerna fortsatt utredning med utgångspunkt i de lokala förhållandena. Sådan utredning har nu gjorts. På grundval av utredningen har Kungl. Maj:t, som nämnts inledningsvis, med stöd av de antagna riktlinjerna fastställt lokalorganisationen. Kungl. Maj:ts beslut innebär bl. a. att landet indelas i 87 lantmäteridistrikt och att 42 specialenheter för vilka kommun kan vara huvudman inrättas. Vederbörande kommuner har i fråga om samtliga dessa enheter förklarat sig vilja utöva huvudmannaskapet. I samband med beslutet om lokal förrättningsorganisation har Kungl. Maj:t gett länsstyrelserna uppdrag att i samråd med vederbörande kommuner göra vissa utredningar i frågan om i vilken utsträckning och i vilken takt de nu av kommunala registerförare handhavda fastighetsregist-

ren och i anslutning till dessa förvarade äldre registerarkiv skall föras över till länsstyrelserna.

Departementschefen

Den 1 januari 1972 sker betydelsefulla förändringar i fråga om lantmäteriverksamheten. Nuvarande lagstiftning om fastighetsbildning, som i princip innehåller skilda regler för land och stad (JDL och FBLS), ersätts av en för land och stad enhetlig reglering (FBL).

För fastighetsbildningen, som skall ombesörjas av fastighetsbildningsmyndigheter, skapas en hela landet täckande organisation med statliga lantmäteridistrikt som grund. För varje lantmäteridistrikt skall finnas en fastighetsbildningsmyndighet med behörighet att ta upp i princip alla fastighetsbildningsärenden inom distriktet. Härutöver skall finnas specialenheter vilka som fastighetsbildningsmyndigheter handlägger vissa särskilda typer av fastighetsbildningsärenden med motsvarande befrielse för distriktsmyndigheten från dessa ärenden. Specialenhet med behörighet att handlägga i huvudsak ärenden som rör utvecklingen av tätbebyggelse och som har sitt verksamhetsområde inom en enda kommun skall stå under kommunalt huvudmannaskap om kommunen önskar det. Detta gäller oavsett om verksamhetsområdet motsvarar hela kommunen eller viss del eller vissa delar av kommunen.

Också för fastighetsregistreringen skall finnas särskilda myndigheter, fastighetsregistermyndigheter. Som sådana skall i princip länsstyrelserna fungera. På sikt skall nuvarande skilda fastighetsregister – jordregistret och stadsregistret – ersättas av ett för hela landet enhetligt fastighetsregister. Intill dess det nya fastighetsregistret blivit upplagt skall Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer pröva från fall till fall i vad mån stadsregister som f. n. förs av kommunala organ skall övertas av länsstyrelsen. Huvudprincipen att länsstyrelsen skall vara fastighetsregistermyndighet utesluter inte att, även efter det att det nya fastighetsregistret blivit upplagt, förordnande meddelas att registret för vissa områden i stället skall föras av kommunala fastighetsregistermyndigheter. Kungl. Maj:t har nyligen gett länsstyrelserna uppdrag att göra vissa utredningar i frågan om i vilken utsträckning och i vilken takt nuvarande kommunala fastighetsregister och därtill hörande arkiv skall föras över till länsstyrelsen.

I fråga om kommuns befattning med fastighetsbildningen och fastighetsregistreringen skiljer sig den ordning som kommer att gälla fr. o. m. år 1972 från vad som gäller f. n. i bl. a. följande formella avseenden. I dag har kommun i vissa fall skyldighet och i vissa andra fall, efter förordnande av Kungl. Maj:t eller statlig myndighet, befogenhet att handha fastighetsbildning eller fastighetsregistrering genom egna organ. Skyldigheten resp. befogenheten är fastlagd och närmare reglerad i fastighetsbildningslagstiftningen (FBLS). Som framgått av det förut anförda skall

vissa kommuner också i fortsättningen ha befogenhet resp. skyldighet att handha fastighetsbildning och fastighetsregistrering. I fråga om fastighetsbildning kommer att gälla att kommun har rätt att handha verksamheten genom egen fastighetsbildningsmyndighet under vissa förutsättningar som beror på Kungl. Maj:ts eller statlig myndighets prövning. Fastighetsregistrering hos kommunal fastighetsregistermyndighet skall ske i de fall Kungl. Maj:t eller statlig myndighet bestämmer. Vad som sagts nu följer av de riktlinjer för omorganisation av lantmäteriverksamheten som statsmakterna beslöt år 1970. Den nya fastighetsbildningslagstiftningen (FBL) är utformad på ett sådant sätt att det lämnas öppet i vad mån fastighetsbildning och fastighetsregistrering skall handhas av statliga eller kommunala organ. Frågan om kommuns skyldighet eller befogenhet att genom egna organ handha ifrågavarande verksamhet är emellertid av den beskaffenhet att den bör regleras i lag. Det bör lämpligen ske i en särskild lag om kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet.

I lagen bör till en början anges de förutsättningar som enligt de fastlagda riktlinjerna skall föreligga för att kommunalt huvudmannaskap skall komma i fråga. När det gäller fastighetsbildningsmyndighet bör som förutsättning anges att enligt beslut av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer fastighetsbildningsmyndighet skall finnas med behörighet att handlägga i huvudsak ärenden som rör utvecklingen av tätbebyggelse inom viss kommun. Som förutsättning för kommunalt huvudmannaskap för fastighetsregistermyndighet bör på motsvarande sätt anges att, enligt beslut av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer, sådan myndighet skall finnas för viss kommun eller del av kommun. Föreligger resp. förutsättning, skall kommunen vara huvudman för verksamheten, såvitt avser fastighetsbildning dock bara om kommunen begär det. Detta bör i lagen uttryckas så att kommunen skall inrätta myndighet och svara för verksamheten vid denna.

Skall kommun vara skyldig att inrätta fastighetsbildningsmyndighet och svara för verksamheten vid denna, bör Kungl. Maj:t meddela förordnande därom. Skall fastighetsbildningsmyndighet av det slag som nu är i fråga eller fastighetsregistermyndighet inte längre finnas inom kommunen, upphör kommunens huvudmannaskap automatiskt. Vill kommun som inrättat fastighetsbildningsmyndighet inte längre vara huvudman för denna och skall myndigheten vara kvar, bör kommunens huvudmannaskap upphöra. Liksom för inrättande av myndigheten bör dock härför krävas förordnande av Kungl. Maj:t, som därvid kan pröva lämplig tidpunkt för upphörandet. Jag förordar att bestämmelser av den innebörd som framgår av det anförda tas in i lagen. Vill kommun inte vara huvudman för fastighetsregistermyndighet är det givetvis ett särskilt skäl för att sådan myndighet inte skall finnas i kommunen och att således registreringen i stället skall ankomma på länsstyrelsen.

Genom de bestämmelser som jag nu har förordat klargörs att kommun, som skall inrätta myndighet, skall anställa och avlöna personal, anskaffa material och i övrigt vidta de åtgärder och svara för de kostnader som behövs för att myndigheten skall kunna på behörigt sätt fullgöra sina uppgifter. I fråga om verksamhetens bedrivande gäller givetvis vad som i annat sammanhang, i första hand i FBL och med stöd av denna meddelade tillämpningsförfattningar, är föreskrivet därom.

Det ankommer alltså på kommunen att organisera myndigheten eller myndigheterna på sådant sätt att myndigheten kan bedriva sin verksamhet i enlighet med vad som är föreskrivet därom. En särskild organisatorisk fråga bör uppmärksammas i detta sammanhang. I prop. 1970: 188 (s. 54) har understrukits att specialenhet under kommunalt huvudmannaskap måste inordnas i den kommunala förvaltningen på sådant sätt att dess opartiskhet inte kan sättas i fråga. Detta torde enligt vad som sägs i propositionen innebära att enhet inte kan underordnas kommunstyrelsen eller annat fastighetsförvaltande organ. Den förrättningsverksamma personalen bör vidare enligt propositionen i princip inte sysselsättas i sådana kommunala arbetsuppgifter utanför enhetens verksamhetsområde som kan medföra bindningar till vad som vid fastighetsbildningen utgör kommunala partsintressen. Enligt min mening är det svårt att i lag generellt ge mer detaljerade föreskrifter för tillgodoseende av nu ifrågavarande intressen. Det synes tillräckligt att föreskriva att tjänsteman hos kommunal fastighetsbildningsmyndighet eller fastighetsregistermyndighet inte får tilldelas uppgifter i annan verksamhet hos kommunen som kan rubba förtroendet för hans tjänsteutövning hos myndigheten. En föreskrift härom bör tas in i lagen. I fråga om fastighetsregistermyndighet har i prop. 1970: 188 (s. 49) anförts att, med hänsyn till registermyndighetens uppgift att utöva viss, huvudsakligen formell kontroll av fastighetsbildningsförrättningen, ansvaret för registreringen inte torde kunna läggas på fastighetsbildningsmyndigheten eller på organ som är underordnat denna myndighet. Det torde emellertid under en övergångstid kunna bli nödvändigt att i vissa fall göra avsteg från den princip som sålunda uttalades i propositionen när fastighetsregistreringen övergångsvis skall handhas av kommun som saknar möjlighet att särskilja organisationerna för fastighetsregistrering och fastighetsbildning. Den förordade föreskriften torde inte hindra en sådan ordning.

Som framhållits i samband med antagandet av riktlinjerna för organisationen (prop. 1970: 188 s. 55) bör de kommunala myndigheterna och deras personal vara underkastade föreskrifter och anvisningar av de överordnade statliga lantmäteriorganen på samma sätt som motsvarande statliga enheter och deras personal. Detta gäller, enligt vad som i nämnda sammanhang anförts, i fråga om förrättningsverksamheten och i fråga om personalens skyldighet att delta i överläggningar med statliga myndigheter och i fortbildningskurser. Självfallet gäller det också i fråga om

fastighetsregistreringen. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter härom. Också andra föreskrifter i syfte att åstadkomma enhetlig tillämpning kommunala och statliga myndigheter emellan bör, liksom hittills skett i kungörelsen (1936: 367) med vissa föreskrifter om mätningstväsändet och fastighetsregisterväsändet i rikets städer, kunna meddelas av Kungl. Maj:t. I sådan ordning bör t. ex. ges kompetensföreskrifter för personal vid myndigheterna. Ett uttryckligt bemyndigande att ge föreskrifter i nu angivet syfte bör tas in i lagen.

Den lag som jag nu har förordat bör träda i kraft den 1 januari 1972.

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga ett inom civildepartementet upprättat förslag till *lag om kommunal fastighetsbildningsmyndighet och fastighetsregistermyndighet*.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

